

Birger Sjöstrand presenterade denna utredning vid Släktmötet i Lenhovda 1963.

Några av de nummer på olika personer som finns i bilagorna 1 och 2 har införts för hand i släkttavlorna 7d och 7f i Appendix 1.

Helsingborg 2012 03 31 Olof Sjöstrand j:r

VÅRA FÖRBINDELSER MED CARL V. LINNÉ.

Av

Birger Sjöstrand.

När jag till släktmötet 1959 sysslade med "Boken, Svärdet och Pennan", använde jag som källor broder Olles då tillgängliga resultat av forskning i vår släkt, Vistrand: Smålands nation i Uppsala 1637 - 1844 och Lewenhaupt: Karl XII:s officerare. Detta var tillräckligt för det syfte jag då hade. Jag reserverade mig dock för att mina källor kunde vara oriktiga dels på det sättet att jag kallade det hela för ett kåseri, dels ock direkt genom att poängtera, att det icke var fråga om någon släktforskning, och att "alla uppgifter kanske icke är 100 %-igt riktiga".

Sedermera fick jag i min hand Gösta Gideon Molin: Smålandsstudenter i Uppsala 1593 - 1625, där jag under nr 232 fann Ambjörn Jönsson Lindelius, född 18/5 1600 och död 4/11 1684, kyrkoherde en tid i Barnarp och rektor vid Jönköpings skola. Denne, som jag i "Boken, Svärdet och Pennan" uppgivit som Chatarina (Pedersdotter) Beeths morfader, var son av bonden Jöns Ambjörnsson på Linnegården i Dannäs socken, som i sin tur enligt Molin var farfarsmorsfarfar till Carl von Linné. Nämnde Jöns Ambjörnsson skulle alltså vara en gemensam anfader till Linné och oss. Molin hänvisade till Lagergren: Smål. Släktbok, och jag gick igenom den och fann, att Linné i direkt nedstigande led härstammade från Jöns Ambjörnsson, som dog 5/5 1644. Det gällde alltså att kontrollera, att vi härstamma i direkt nedstigande led från Jöns Ambjörnsson. Min uppgift i "Boken, Svärdet och Pennan", att Chatarina Pedersdotter Beeth var dotter till Petrus Beeth och Helena Lindelia, som i sin tur var dotter till Ambjörn (Jönsson) Lindelius, hade jag från Vistrand under nr 555, sid 151, och nr 695, sid 188. Vistrand angav Katarina Persdotter Beeth, gift med rådmannen Anders Ruda i Jönköping, som dotter till Petrus Beeth och Helena Lindelia utan uppgift om när hon var född eller när hon dog. Lagergren upptager 10 barn till Petrus Beeth och Helena Lindelia alldeles så som jag fått fram dem under B 1 - 10 i "Boken, Svärdet och Pennan" men han upptager icke Chatarina Persdotter Beeth bland deras barn. Jag började då betvivla riktigheten av Vistrands uppgift. Petrus Beeth var född den 9/7 1647 och Helena Lindelia den 15/5 1652 och de gifte sig den 27/5 1677. Chatarina Persdotter Beeths dotter med Anders Ruda Margareta Ruda en av våra anmödrar, och gift med kyrkoherden Andreas Drysenius, var född 1687. Helena Lindelia skulle då, om Chatarina

6.

Persdotter Beeth var hennes dotter, ha blivit mormor vid 35-års ålder och 10 år efter ingånget äktenskap ha fått en dotterdotter. Det var tydligt, att man måste avliva Chatarina Persdotter Beeth såsom enligt Vistrand dotter till Helena Lindelia och Petrus Beeth. En undersökning i Jönköpings stads ministerialböcker visar följande:

Rådmannen Anders Eriksson Ruda var född på 1640-talet och senast 1649 och dog 23/2 1706. Han var son till handlanden i Jönköping Erik Andersson, begravnen i Jönköping 14/4 1672, och dennes till namnet okända hustru, som begravdes i Jönköping 12/11 1672. Han ingick kort efter 30/4 1672 (enligt Jönköpings dombok var han då trolovad och "stod i begrepp att gifta sig") äktenskap med Chatarina Toresdotter (Beeth), född troligen omkring 1649 och död i Jönköping såsom änka efter Anders Ruda den 16/5 1721. Hon var dotter av råd- och handelsmannen i Jönköping Thore Persson (Beeth), född på 1610-talet och senast 1617 och död 12/3 1686 i Jönköping, som före 8/4 1639 ingick äktenskap med Marta Michaelsdotter Gottske, född omkring 1620 och begravdes 85 år gammal i Villstad den 6/8 1705, där hennes son Petrus Thoresson Beeth då var kyrkoherde. Denne var alltså broder till Chatarina Thoresdotter Beeth och icke såsom Vistrand uppgiver fader till henne. Vistrands Chatarina Pedersdotter Beeth måste alltså avlivas både till namnet och som dotter till Petrus Beeth och Helena Lindelia. Och därmed hade försöket att genom Vistrands uppgifter härleda släktskap med Linné endast blivit ett försök.

I "Boken, Svärdet och Pennan" uppgav jag att Chatarina Beeth och Anders Ruda hade sex barn. Ministerialböckerna i Jönköping utvisa, att de hade elva, alla födda i Jönköping:

1) Eric, född i maj 1673 och död 21/10 1733 i Långaryd, begravnen i Hestra 5/5 1734 av biskop Humble. Han studerade i Åbo 1690, dispute-rade 1695: facultus cognoscens de sensu in genere (pres. P. Hahn) och de fide salvicia (pres M. Laghe) och 1696 natus Gordius aequitatis s. de obligatione juris naturalis (pres J. Munster), magister 1696, präst-vigd 31/8 1696, predikant vid Smålands kavalleriregemente 1697, kyrkoherde i Hestra 1700, kyrkoherde i Långaryd 13/7 1724 med tillträde först 1725, häradsprost i norra Västbo kontrakt samma år.

Eric Ruda var en för sin tid märklig man, som ännu hundra år efter sin död levde i folkets minne, beundrad och vördad. Mitt under krigstid utförde han stora och kostsamma reparationer på Hestra och Gryteryds kyrkor. Hans predikstol pryder ännu Hestra kyrka, men den av honom anskaffade stora klockan, som ansågs som den bästa i häradet, omgöts under prosten Lönblads tid (1817 - 1824). För sin nitiska verk-

7.

samhet och stora lärdom hade han på sin tid stort anseende. Hans utmärkta pastoralvård vitsordades med beröm av prosten Comerus (svärfadern) 1711 och av biskop Lund 1715. Före sin avflyttning till Långaryd förbehöll han sig familjegrav under sakristian i Hestra. I därvarande gamla kyrka fanns en tavla med hans hustrus och sju barns porträtt. Av denna återstod 1836 blott fragment. "En bemedlad man" kallas han i domkapitlets akter 1725. Han köpte 9/4 1713 av välborna jungfru Christina Grönschoug för 100 daler smt och 10 daler i vängåva hennes arvfallna 1/2 mtl Tånga i Jälluntofta och erhöill fastebrev 11/5 1715. År 1729 köpte han av sin svåger kapten J. Flackman och h.h. Christina Comera för 53 daler smt skatterätten i 3/8 mtl Fagerhult.

Den 2/11 1697 ingick Eric Ruda äktenskap med Eva (Lisken) Henricsdotter Comera, döpt 27/9 1669 i Ås, dotter till Henricus Petri Comerus, född omkring 1632 och död i Långaryd 3/3 1725, student i Uppsala 20/9 1656 (Vistrand nr 204), kyrkoherde i Ås 1667 och i Långaryd 22/10 1680, tillträdde 1685 vice häradsprost och riksdagsman och dennes hustru (gifta i aug. 1668) Märta Lindelia, född 164(7) och död i Långaryd 26/2 1727, syster till Petrus Beeths ovannämnda hustru Helena Lindelia.

2) Sara, född 167(7) och död 7/9 1709, gift 20/9 1705 med hattmakaråldermannen Petter Nilsson Lanell, född omkring 1660, död 20/6 1733 i hans andra av fyra äktenskap: 1:a 12/4 1697 med Kerstin Persdotter Högberg i hennes andra äktenskap, död 25/2 1704 2:a 20/9 1705 med Sara Ruda 3:e 26/10 1709 med jungfru Elisabeth Fagelia, dpt 11/5 1688, död 8/6 1730 4:e 25/5 1732 med Helena Stamnia (i hennes senare gifte)

Petter Nilsson Lanell inlöste sin svärfar rådmän Anders Rudas gård i Jönköping, belägen mellan framlidne Nils Östenssons och kopparslagaråldermannen Nils Jonssons gårdar, från hans kreditorer och sålde den 26/7 1718 för 500 daler smt till pistolmakaren Paul Pauhoffert

3) En dotter, född 1679 och död 14/3 1680

4) Johan (se "Boken, Svärdet och Pennan")

5) Märta, dpt 24/7 1683, gift 1:a) 22/9 1713 med handlanden Petter Hilling, död 7/6 1719, 2:a 9/8 1720 med tullskrivaren Jacob Planta i hans andra äktenskap, född omkring 1662, död 7/9 1734, tidigare den 1/9 1702 gift med Brita Hult, död 24/6 1719

Jacob Planta ägde vid sin död gården Östra kvarteret 18 = Östra Storgatan 75, Jönköping

6) Mikael, dpt 6/6 1685, död 4/4 1688

7) Margareta, dpt 16/5 1687, död 19/3 1749 i Tofteryds prästgård "63 år och några månader gl", begravnen 17/4, gift omkring 1710 med komministern i Ölmstad, från 1730 kyrkoherden i Sandseryd Andreas

8.

Drysenius, född omkring 1658 i Mistelås, död 3/3 1738 i Sandseryd.

8) Daniel, dpt 17/3 1689, död ogift 25/2 1719, fick 15/3 1707 av Jönköpings magistrat bördsbrev för att lära kopparslagareämbetet, men kallades vid döden "sekreterare"

9) Catarina, dpt 27/2 1691, död 10/11 1695

10) Anders, dpt 20/8 1693, stud. i Upsala 1715, kommissarie 1719, regementsskrivare (ung = regementsintendent) vid Östgöta infanteri 28/11 1724 - 11/6 1757. Död på sin gård L. Broby i Gammelkil, Ög 30/3 1765

11) Helena, dpt 12/12 1696, död änka 2/9 1769 "av ålderdom 75 år gl", begravnen 5/9, gift 23/9 1722 med handlanden Samuel Stähle, dpt 14/6 1696, död 16/2 1753

Samuel Stähle ägde sin ärvda gård Östra kvarteret 40 (= Östra Storgatan 74), västra delen av den s.k. Ulfsparrgården, numera komministerboställe i Kristina församling i Jönköping.

Under den tid jag hade tillgång till Lagergrens Smål. Slägtbok gjorde jag därur avskrift över hans schema över släkterna von Linné, Lindelius och Tiliander

Bil. 1

Detta schema omfattar nr 1-48 i Bil. 1. Jag gjorde även avskrift av Lagergrens förklaring till schemat

Bil. 2

Sedan jag misslyckats med att härleda släktskap med Linné, undersökte jag, vilka förbindelser jag kunde finna med Linnés släkt med ledning av

1) Lagergren Smål. slägtbok

2) Molins ovannämnda arbete = M

3) Vistrands ovannämnda arbete = V

4) Sjöströms matrikel över Smålands Nation i Lund = S

De olika förbindelser man kommer fram till äro införda i schemat bil. 1 under nr 49 - 117 och utvisar bland annat

a) att Linnés farfarmorfars bror, nr 9, Lars Lindelius var gift med en halvsyster till Anna Rubenia

b) att Linnés farmors bror, nr 25, Sven Tiliander, var gift med en syster till Anna Rubenia

c) att Linnés farfarmorfars bror, nr 7, Ambjörn Lindelius hade en dotterdotter, nr 52, som var gift med en broder, nr 53, till Margareta Ruda

d) att Linnés farmorsbror, nr 24, Carl Tiliander var gift med en halvsyster till Johannes Erics Herlin

e) att Linnés farmorsbror, nr 86, Per Ingemarsson var gift med en halvsyster till Johannes Erics Herlin

9.

f) att Linnés broder, nr 38, Samuel Linnaeus var gift med ett kusinbarnbarn till Susanna Herlin och sysslingbarn till Christina Millenia

Släkten har visat stort intresse för Linné. Sålunda framgår av schemat, bil. 1,

I) att Linnés informator, nr 77, Johannes Simonis Telander, gift med ett kusinbarn till Susanna Herlin, var Linnés informator, som lärde honom att läsa "ej med låckande utan med stryck"

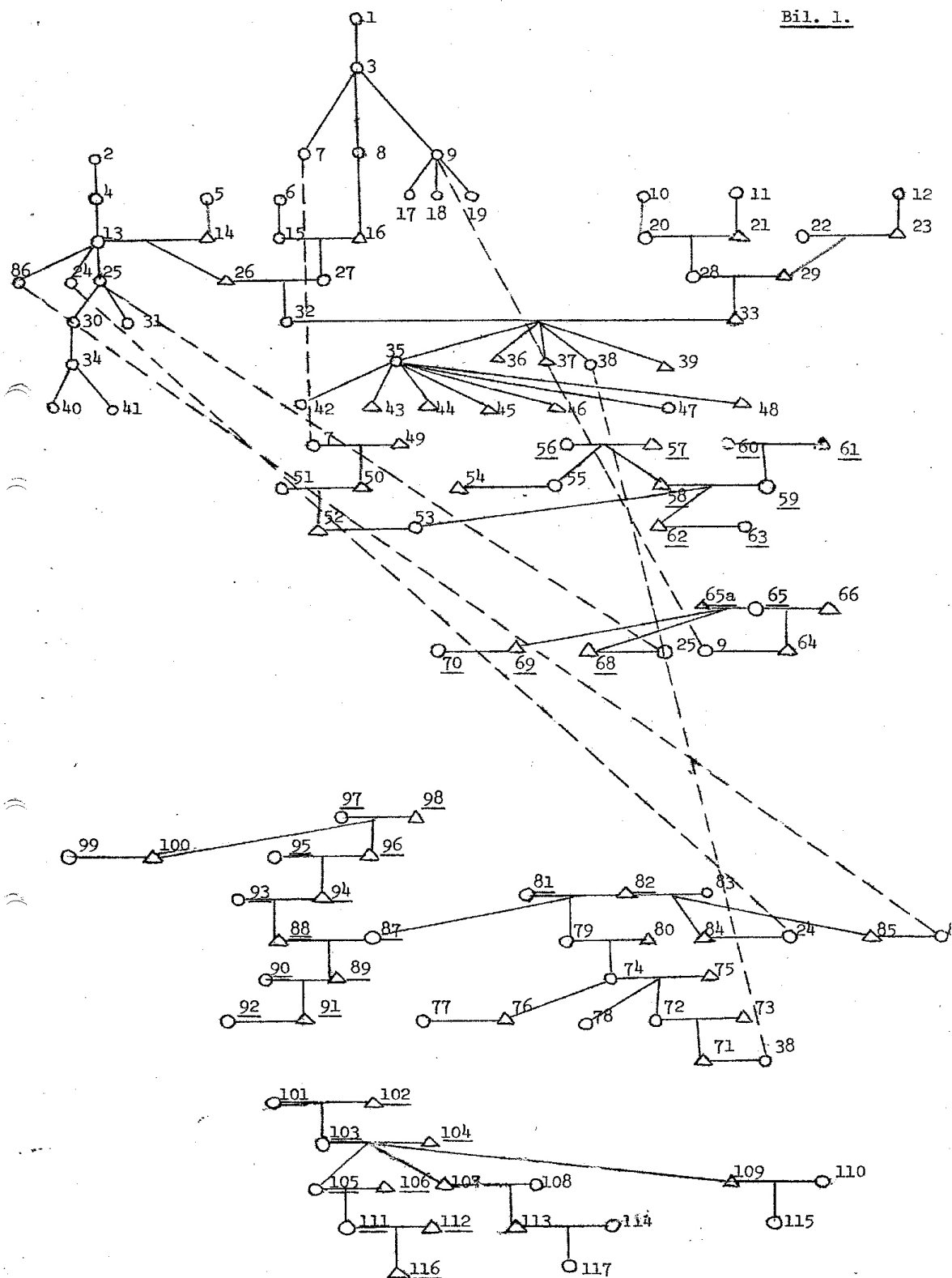
II) att nr 117 Johannes Rothman, syssling till Sara Margareta Colliander, var Linnés lärare (tidare utrett av broder Olle)

III) att nr 115 Nicolaus Krok, kusin till Peter Colliander, utfärdade testimonium för Linné (tidigare utrett av Olle)

Fortsatta forskningar, mera sakkunnigt utförda, skulle säkert kunna leda till flera och kanske närmare förbindelser med Linné, kanske rent av släktskap. Det av mig nu framlagda materialet kanske därvid kan vara till nytta.

Lenhovda den 12 juli 1963.

Bilaga 1

Bilaga 2

Bil. 2.

1.

Förklaring öfver Schemat öfver slägterna
von Linné, Lindelius och Tiliander Dannäs socken

Jöns Ambjörnsson i Linnegården, som dog i Jonsbo^x
här i Församlingen, är äldsta kända Stamfadern för slägterna
von Linné, Lindelius och Tiliander. Dessa slägters uppkomst,
fortgång och slut inhämtas bäst av åtföljande schema och
nedanstående förklaring.

^x å hans hittills okända 200-åriga grafsten, som ännu finns
på Dannäs kyrkogård, läses följande ordagranna inskrift åt
öster (med upphöjda bokstäfver) Här hvila Jöns Ambjörnsson
i Jonsbo, hvilken i en s. stund 1644:5: Mai insomnade: samt
Märtha Larsdotter hans (hustru) som: s: hädanskild 1645:5:
Feb båda i en hög ålder (Med inhuggna bokstäfver) Titulum
me rexit: Lars: I: Lindelius (h.e. Titulus Lars I Lindelius
me erexit, eller Tit. Lars Jönsson Lindelius har rest mig)
åt vester med inhuggen skrift Ps CXVI (v. 8) Tu: hafver:
uttaget min själ utu döden min ögon ifrå tårar: min fot
ifrå fal therföre Ps 3: (v. 6) ligger jag och sofver och
vaknar upp thy Herren uppehåller mig.

Stenen av något finare gryt än de öfriga, är väl huggen i
öfre ändan delad i tvenne runddelar, hvarå englahufvuden
synas å vestra sidan. - Då det bör vara denna socken
en heder att inom sitt område äga ett så märkvärdigt min-
ne, skulle man alltför mycket misskänna vår tid, om man
tviflade, att denna grafvård bleve tagen i beskydd och på
ett passande sätt renoverad och hägnad af upplysningens
vänner

1. Ambjörn, trol. bonde i Linnegården
2. Carl Jönsson uti Runnabogården i Vestbo härad, född i Orslöf uti Berga s:n, var kronofogde men kunde varken läsa eller skriva, g.m. Märta Barbro
3. Jöns, bodde enl. Linnés uppgift i dess egenhändiga anteckn i Linnegården
4. Sven Carlsson uti Trotteslöf av Berga s:n, dog Cornett i Polska kriget, g.m. Märta
5. Sven i Torp, g.m. Ingrid i Torp
6. Ingemar i Väderås uti Hångers socken, var i många år blind, fick sin syn igen uti ålderdomen, g.m. Ingeborg
7. Ambernus Jönsson Lindelius
8. Anders Jönsson uti Barkegården uti Hångers socken, g.m. Märtha
9. Lars Jönsson Lindelius, som reste stenen över fadern, blev rektor scolae i Jkpg 1643 †1672
10. Bror i Gethult i Unnaryds socken, skomakare, g.m. Bodil
11. Nils Torgerson Kleen Pastor i Stenbrohult 1640 †1660, g.m. Harald Almosü dotter Ingrid i Wislanda †80 år gammal
12. Pehr, pastor i Wisseltofta i Skåne
13. Ingemar Svensson g.m. Ingård Svensdtr i Jonsboda i Hvittaryds sn
14. Ingård Svensdotter
15. Bengt Ingemarsson, bonde i Stigaryd Hvittaryds sn dog 80 år gammal g.m. Ingrid Lindelia
16. Ingrid Andersdotter Lindelia
17. Johan Lindelius med dr och provläkare i Wexiö
18. Daniel Lindelius, adlad 1692 Lindeblad. Provläkare och Härads-hövding på Gotland
19. Martha Lindelia g.m. med den vittberömde Math Prof A Spole
20. Pehr Brodersonius, pastor i Stenbrohult 1662 †1681 på sitt 60 år g.m. Christina Nilsdtr Kleen
21. Christina Nilsdtr Kleen
22. Jöran Skee f. uti staden Skeen i Norige. Pastor i Wisseltofta g.m. Anna Pehrsdotter
23. Anna Pehrsdotter
24. Carl Tiliander stud i Upsala 1660 kyrkoherde i Likaryd 1678 † barnlös 1697. Tog tillnamnet af en stor Lind mellan Jonsbo och Linnhult
25. Sven Tiliander, kyrkoherde i Pjetteryd †1712
26. Ingård Ingemarsdotter från Jonsbo f. 1641 †1717
27. Ingemar Bengtsson i Stigaryd av Hvittaryds socken, arrendator av sätesgården Erikstad, f 1633 †1693

Bil. 2.

3.

28. Samuel Petri Brodersonius, g.m. Maria Skee, pastor i Stenbrohult i 25 år † 1707
29. Maria Skee
30. Niclas Tiliander, Regementsprest
31. Abiel Tiliander, kyrkoherde i Pjetteryd † 1714
32. Nils Ingemarsson Linnaeus, gift 1706 med Christina Brodersonia. Tog tillnamnet av samma lind som Tiliander. Var född i Jonsbo Östergård (förmodl i Hvittaryds sn) den 1 juni 1674. Student i Lund 1699, Prestv 1704, kom i Stenbrohult 1705, kyrkoherde där 1708 död 12 maj 1748. Hade mycken kärlek för Botaniken och efter tidens beskaffenhet ngn insikt i densamma. Anlade trädgård vid kom- och prestboställena, i vilken sednare han ägde över 400 species utl. vexter
33. Christina Brodersonia, f 1698 död 1733 av blodgång
34. Carl Tiliander, f 1701, stud i Lund 1720. Phil adjunkt derstädes 1729 Theol adjunkt 1730, kyrkoh i Jkpg 1741 Theol dr Riksdagsman 1743 och 1751 död 1764
35. Carl v. Linné gm Sara Elisabeth Maraca
36. Anna Maria Linnaeus, f 1710 gift med prosten G. Hök i Virestad
37. Sophia Juliana Linnaeus, f 1714 g.m. khde Collin i Ryssby
38. Samuel Linnaeus, f 1718, stud i Lund 1738 Prestv 1741 mag 1745 khde i Stenbrohult 1749. Utgifvit en bok om biskötsel 1768 g.m. prosten Osanders i Markaryd dotter
39. Emerentia Linnaeus g.m. kronobefallningsmannen i Sunnerbo Carl Anton Branting
40. Peter Tiliander, f. 1745 i Jkpg stud i Upsala (m.m.) död 1806. Tegnér och Ling hava sjungit den ovanlige mannens död och beröm
41. Nils Tiliander, Fendrik
42. Carl von Linné, f 1741 död 1783
43. Elisabet Kristina Linné, f 1743 gift 1764 med löjtnant C.F. Bergencrantz, enka 1781 Hade 2 barn varav ett dog spädt
44. Sara Lena Linné, f 1744 † s.å.
45. Louisa Linné f 24/12 1749. död ogift 21 mars 1839 i dess 90:e år
46. Sara Stina von Linné f 1751 g.m. kaptenen Hans Henr. Duse enka 1811 Barnlös
47. Johannes von Linné f 1754 † 1757
48. Johanna von Linné f. skendöd 1757 g.m. academiombudsmannen Sam Christ Duse Hade en enda dotter g.m. förste lantmästaren i Upsala län överdirektören T.M. Ridderbjelke. De hade 4 barn.

Bil. 2.

4.

49. Christina Andersdotter (M 232)
50. Märta Ambjörnsson (M 232)
51. Henrik Persson Comerus (M 232, V 204)
52. Eva (Lisken) Henricsdotter Comera (se ovan)
53. Eric Ruda (se ovan och under V 713)
54. Helena Ambjörnsdotter (M 232)
55. Petrus Toresson Beeth (M 232, S 1)
56. Tore Persson Beeth (se ovan)
57. Martha Micaelsdotter Gottske (se ovan)
58. Chatarina Toresdotter Beeth (se ovan)
59. Anders Eriksson Ruda (se ovan)
60. Erik Andersson (se ovan)
61. Erik Anderssons till namnet okända hustru
62. Margareta Ruda (se ovan)
63. Andreas Drysenius (se ovan)
64. Gunilla Rubenius (M 419 och M 230)
65. Nils Nilsson Rubenius (M 230)
- 65a. Kerstin Mattisdotter (M 230)
66. Gunilla Påvelsdotter Paulin (M 230)
68. Dorothea Rubenius (M 230)
69. Anna Rubenius (M 230)
70. Anders Larsson Hellman (M 230, S 15, V, sid 10)
71. Anna Helena Osander (S 615)
72. Nicolaus P. Osander (S 363)
73. Helena Lallerman (S 363)
74. Petrus Nicolai Osander (V 284, S 363)
75. Helena Roselia (S 363, V 284)
76. Margareta Osander (V 727)
77. Johannes Simonis Telander (V. 727)
78. Olof Osander (M 196)
79. Karin Eriksdotter Herlin (M 196)
80. Nils Eriksson Osander (M 196)
81. Ericus Johannis Herlin (M 375)
82. Malin Påvelsdotter (M 118, M 375)
83. Bonde Germundsson (M 118)
84. Gunilla Germundsson (M 118)
85. Malin Germundsson (M 118)
86. Per Ingemarsson (M 118) troligen bror till 24
87. Johannes Erics Herlin (M 375)

Bil. 2.

5.

88. Anna Olofsdotter (M 375)
89. Susanna Herlin (V 359)
90. Israel Millenius (V 359)
91. Christina Millenia (V 574)
92. Benedictus Norlin (V 574)
93. Olof Holgersson (M 375)
94. Susanna Tomasdotter Wederborg (M 375)
95. Tomas Wederborg (M 250)
96. Anna Ramundsdotter (M 2)
97. Ramund Gunnarsson (M 52)
98. Marta Pedersdotter (M 52)
99. Anna Tomasdotter Wederborg (M 2)
100. Nils Krok (M 2)
101. Erlandus Nicolai Colliander (under M 177)
102. N.N. Birgersdotter
103. Birger Erlandi Colliander (V 280)
104. Maria Jacobsdotter (V 280)
105. Erlandus Birgeri Colliander (V 280)
106. Elsa Commaera (V 280)
107. Maria Colliander (V 182)
108. Jonas Petri Hielm (V 182)
109. Sara Colliander (V 294)
110. Abraham A. Krok (V. 294)
111. Peter Colliander (V. 608)
112. Anna Sara Rogberg (V 608)
113. Margareta Hielm (V 256)
114. Steno Svenonis Rothman (V. 256)
115. Nicolaus Krok (V 651)
116. Sara Margareta Colliander (S 512)
117. Johannes Rothman (V 610)